

Lai uzlabotu meža

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija

Pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana, vairāk biedru un savas ražošanas izveide – tie ir tikai daži no meža īpašnieku kooperatīvu mērķiem. Ilgtermiņā kooperatīvi plāno nostiprināt savas pozīcijas tautsaimniecībā, sniedzot lielāku pievienoto vērtību. Kooperatīvu aplēses liecina, ka, sasniedzot savus skaitliskos mērķus un ilgtspējīgi apsaimniekojot biedru mežus, meža īpašnieku kooperatīvu piensums tautsaimniecībā būtu 28 miljoni eiro ik gadu. Tieši mazajiem un vidējiem meža īpašniekiem apvienojoties, kooperatīvu spēks augtu, un tas ļautu kļūt par nozarē stratēģiski nozīmīgu partneri.

Lai meži paliek vietējo rokās

Ziemeļeiropā meža īpašnieku kooperācija jau daudzus gadu desmitus ir galvenais privāto mežu apsaimniekošanas paņēmieni. Tādās valstīs kā Zviedrija un Norvēģija trešā daļa meža īpašnieku koksni pārdod no mežsaimnieciskos pakalpojumus pārka caur kooperatīvajām sabiedrībām. Uz līdzīgu mērķi būtu jātiecas arī Latvijā, uzskata meža īpašnieku kooperatīvu pārstāvji.

«Kā kooperatīva skaitliski sasniedzamos mērķus esam izvirzījuši biedru skaita palielināšanu līdz 10 000 biedru un apsaimniekoto meža īpašumu platību – līdz 150 000 hektāru, bet tas ir pamatots ar tālejošākiem mērķiem,» stāsta meža īpašnieku kooperatīva «Mežsaimnieks» valdes loceklis Andis Malējs. «Mežsaimnieks» vēlas palielināt biedru skaitu, lai meža īpašumi paliek vietējo iedzīvotāju rokās, nevis nonāk ārzemju kapitālam piederošu kompāniju īpašumā. Pašlaik esot vērojama nepatīkama tendence, ka aizvien vairāk un vairāk mūsu īpašumu nonāk ārzemju kapitāla rokās. Daudzi meža īpašnieki izšķiras par sava meža pārdošanu, jo pietrūkst

zināšanu, kā to apsaimniekot, kur saņemt mežsaimnieciskos pakalpojumus, kā iegūt peļņu no sava meža, un vieglākais ceļš esot savu īpašumu pārdot. «Mēs kā meža īpašnieku kooperatīvs vēlamies būt efektīvs un ērts rīks, lai īpašnieki, kuriem trūkst zināšanu vai pašiem pietrūkst laika, varētu izdevīgi apsaimniekot savus īpašumus,» uzsver meža īpašnieku kooperatīva «Mežsaimnieks» valdes loceklis Andis Malējs.

Jāatgādina – tieši meža īpašnieku kooperatīva biedri vienlaikus ir arī šīs organizācijas īpašnieki un galvenie labuma guvēji no savu mežu apsaimniekošanas.

Vairāki soļi

«Mežsaimnieks» kā kooperatīvs vēlas, lai pievienotā vērtība no īpašuma būtu pēc iespējas lielāka, tādēļ vēlas palielināt apsaimniekoto mežu platību, kas kooperatīvam ļautu gan efektīvizēt pašu mežu apsaimniekošanu, gan arī gūt papildu pievienoto vērtību, ejot tirgū kā vienotam spēkam. Lai to sasniegtu, ir jāveic vairāki soļi, kas arī dotu vairākus ieguvumus.

«Pirmkārt, apvienojot pārdojamās koksnes resursus, mēs kļūstam par stratēģiski svarī-

gu resursu piegādātāju nozarē. Līdz ar to saviem biedriem iegūstam labākus pārdošanas nosacījumus un cenas par pārdoto koksni, tajā skaitā samazinot cenu svārstību riskus, ar ko šobrīd saskaramies Latvijas reģionos. Arī mežizstrādes un mežkopības pakalpojumu iegāde biedriem kļūtu vēl izdevīgāka un drošāka,» skaidro kooperatīva «Mežsaimnieks» valdes loceklis Andis Malējs.

Otrkārt, spējot apkopot gana lielus resursus, kooperatīviem ir iespēja izveidot pašiem savu ražošanu, tādējādi vēl palielinot pievienoto vērtību mūsu mežos izaudzētajai koksnei. Andis Malējs tic, ka Latvijā, līdzīgi kā Skandināvijā, nākotnē meža īpašnieku kooperatīviem piederēs kokapstrādes un koksnes ķīmijas pārstrādes uzņēmumi. Tāpat esot jāiegūst

papildu pievienotā vērtība no nekoksnes resursiem – te runa ir par ekosistēmu pakalpojumiem, ko sniedz mežs. «Ja katrs meža īpašnieks individuāli centīsies pārdot šos ekosistēmu pakalpojumus, galveno peļņu no tā iegūst starpnieki, tāpēc ir svarīgi apkopot mūsu meža īpašumus un būt pašiem šī pakalpojuma ieņēmumu saņēmējiem,» piebilst Andis Malējs.

Salīdzinot kooperatīvā apsaimniekotos mežus ar vidējiem Latvijas rādītājiem, aprēķināts, ka, sasniedzot savus skaitliskos mērķus un ilgtspējīgi apsaimniekojot biedru mežus, meža īpašnieku kooperatīvi tautsaimniecībā ik gadu spētu papildus pienest 28 miljonus eiro.

Kvalitatīvi un operatīvi

«Mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības

«Mūsu mežs» mērķis ir pakalpojumu kvalitātes saglabāšana augstā līmenī un operatīvitate pakalpojumu sniegšanā,» stāsta kooperatīva «Mūsu mežs» izpilddirektors Toms Kalvis. «Kad jutīsimies stabili savā darbībā un būs sasniegts plānotais kvalitātes un kvantitātes līmenis, plānosim nākamo lēcieni sava kooperatīva izaugsmē. Tiesa, pie šī plāna un attīstības virzieniem vēl būs detalizēti jāstrādā.»

Arī «Mūsu mežs» plāno palielināt savu biedru skaitu. Līdzīgi, kā tas vērojams šobrīd, biedru skaita pieaugums varētu būt pakāpenisks, un straujš lēcieni, visticamāk, nav gaidāms. Pašlaik kooperatīvā ir apvienojušies 67 meža īpašnieki. Tieši pēdējā laikā kooperatīvā esot iesaistījušies ārzemēs dzīvojošie meža īpašnieki, kam ir nepieciešama sava īpašuma apsaim-

MEŽA ĪPAŠNIEKU KOOPERATĪVU MĒRĶI

- Palielināt apsaimniekojamo mežu platību līdz 150 000 ha.
- Palielināt meža īpašnieku kooperatīvu biedru skaitu līdz 10 000 biedru.
- Apvienot pārdojamās koksnes resursus, lai kļūtu par stratēģiski svarīgu resursu piegādātāju nozarē.
- Apkopot resursus un izveidot pašiem savu ražošanu, tādējādi palielinot pievienoto vērtību mūsu mežos izaudzētajai koksnei.
- Papildu pievienotās vērtības iegūšana no ekosistēmu pakalpojumiem, ko sniedz mežs.

VIZĪTKARTE

MPKS «Mūsu mežs»

Biedru skaits: 67
 Apgrozījums (2021. gadā): 453 300 eiro
 Apsaimniekojamā platība: 3000 ha
 Kontakti:
 • tālruna numurs 24002400
 • e-pasta adrese info@musumezs.lv
www.musumezs.lv

MPKS «Mežsaimnieks»

Biedru skaits: 644
 Apgrozījums (2021. gadā): 8 600 000 eiro
 Apsaimniekojamā platība: 12 144 ha
 Kontakti:
 • tālruna numurs 24225225,
 • e-pasta adrese info@mezsaimnieks.lv
www.mezsaimnieks.lv